

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JUNY 2019	CONVOCATORIA: JUNIO 2019
Assignatura: HISTÒRIA D'ESPANYA	Asignatura: HISTORIA DE ESPAÑA

CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN

Primer: Obtindran 1 punt tots els i les alumnes que en descriguen convenientment les característiques. En tots dos casos som davant de fonts primàries, públiques. La primera és de caràcter jurídic i es tracta d'una llei electoral dictada durant la Restauració borbònica. La segona és un text periodístic publicat en el periòdic *El Siglo Futuro*, d'ideologia conservadora i catòlica, en què s'alerta dels mals que emmalalteixen la política espanyola de l'època.

Segon: Aconseguiran 2,5 punts tots els i les alumnes que sàpiguen extraure les idees principals dels textos i les situen en el procés històric corresponent. El contingut dels textos pot resumir-se de maneres diferents i igualment vàlides. Som davant la primera llei electoral que s'aprova en el desplegament de la Constitució espanyola del 1876. S'hi reconeix el sufragi censatari i s'estableixen requisits d'índole econòmica per poder exercir el dret al vot. El segon explica de manera crítica els mals que caracteritzen el sistema polític de la Restauració, amb manipulacions electorals organitzades i dirigides des de les pròpies institucions governamentals. Aquest text es publica en una editorial de Cándido Nocedal, a penes dos anys més tard que el Govern de l'època haguera reconegut, mitjançant una nova llei electoral, el sufragi universal al nostre país. En tots dos casos s'ha de valorar molt positivament que sàpiguen situar aquestes fonts en el context de la Restauració borbònica. També s'ha de valorar com a correcte l'enunciat de les idees principals juntament del bloc temàtic en què s'insereixen els textos proposats (Bloc temàtic 5: La Restauració i la seua crisi).

Tercer: Obtindran 2 punts tots els i les alumnes que definisquen els conceptes plantejats de manera clara i sàpiguen situar-los històricament. El *sufragi censatari* o restringit és aquell en què es limita la composició del cos electoral de manera que s'exclou de la titularitat, i per tant de l'exercici, determinats grups o categories de persones. Generalment, s'estableixen exigències d'índole econòmica o capacitat per concedir aquesta facultat. El segon, el caciquisme, és l'instrument bàsic per a l'estabilitat del règim de la Restauració i comporta la manipulació electoral, basant-se en la figura dels principals personatges de la política regional i provincial, els cacics. Aquests eren personatges que ocupaven una posició social important i que comptaven amb un gran suport i influència en les seues demarcacions regionals i provincials. Generalment, eren aristòcrates i membres de l'alta societat.

Quart: D'una banda, obtindran 2,5 punts tots els i les alumnes que desenvolupen un aspecte del nucli temàtic utilitzant les fonts com a punt de partida. En aquest cas, han d'explicar les principals notes del període, que són: retorn al tron de la monarquia borbònica, estabilitat constitucional i alternança i caciquisme. D'altra banda, obtindran 2 punts els i les qui expliquen els trets principals de la política moderada (sobirania compartida, sufragi censatari, restricció de drets i llibertats, centralització) i les comparen amb els canvis introduïts amb el triomf de la Revolució Gloriosa del setembre de 1868 (sobirania popular, sufragi universal, major reconeixement de drets i llibertats, descentralització).

En aquesta última pregunta, la resposta és molt oberta i permet diversos raonaments correctes. Amb això, s'ha de valorar si l'alumnat sap refondre dades i idees procedents del procés d'aprenentatge de la matèria i els que procedeixen de l'anàlisi de les fonts facilitades. La qualificació final sobre 10 s'obtindrà després de sumar les quatre qualificacions citades. El corrector només pot exigir els coneixements previstos en els nuclis temàtics de la programació i els que proporcionen les fonts d'informació. No obstant això, si l'alumnat aporta coneixements no previstos i estan ben utilitzats en el context, se li han de valorar positivament per augmentar la qualificació obtinguda. Convé recordar que, encara que l'alumnat haja d'integrar en la composició del text els seus coneixements i la informació facilitada per les fonts, en aquesta prova no s'han de valorar solament els coneixements, per la qual cosa per establir la qualificació definitiva s'ha de valorar el conjunt de la composició.

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JUNY 2019	CONVOCATORIA: JUNIO 2019
Assignatura: HISTÒRIA D'ESPANYA	Asignatura: HISTORIA DE ESPAÑA

CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN

Primer: Obtindran 1 punt tots els i les alumnes que en descriuen convenientment les característiques. En aquest cas, les dues fonts són primàries, públiques i de caràcter polític. La primera és el *Manifiesto al país i al ejército*, de Miguel Primo de Rivera, publicat en la *Vanguardia* el 13 de setembre de 1923, que constitueix el primer pas en el colp d'estat. La segona és una entrevista a Alfons XIII a Londres, concedida al diari monàrquic *ABC* i publicada el 5 de maig de 1931.

Segon: Aconseguiran 2,5 punts tots els i les alumnes que sàpiguen extraure les principals idees dels textos i les situen en el procés històric corresponent. El contingut dels dos textos pot resumir-se de maneres diferents i igualment vàlides. El primer està constituït de diversos fragments del *Manifiesto* de Primo de Rivera en què exposa les raons que el porten a pronunciar-se contra la legalitat constitucional: la crisi política des del 98, la falta de moralitat dels polítics, els problemes socials i laborals, la qüestió del Marroc..., i fa una crida a tots els ciutadans perquè col·laboren amb el nou règim que veu necessari implantar, amb la constitució d'un Directori Militar. El segon és un fragment de l'entrevista que Alfons XIII, exiliat ja a Londres, concedeix al diari monàrquic per excel·lència, *ABC*. Hi tracta de justificar el seu comportament, tant arran de la proclamació de la II República, fent una clara defensa dels seus drets a la Corona per a ell i per a la seua família, com en relació al colp d'estat del 1923 i a la formació del govern Berenguer el 1930. La seua va ser sempre, diu, una presa de posició que responia a allò que l'"opinió pública" demanava, i que s'ha sacrificat sempre per Espanya. En tots dos textos, s'ha de valorar molt positivament que l'alumnat sàpiga situar aquestes fonts en el context sociopolític de la crisi del sistema de la Restauració, context que transcorre des del 1898, passant per la "solució" dictatorial a la crisi, el fracàs d'aquesta i la proclamació de la II República. També s'ha de valorar que l'alumne inserisca la qüestió plantejada en el bloc temàtic corresponent (Bloc temàtic 5: La Restauració i la seua crisi).

Tercer: Obtindran 2 punts tots els i les alumnes que definisquen els conceptes plantejats de manera clara i sàpiguen situar-los històricament. El primer, la "dictadura militar": en aquest cas defineix una forma de govern que, prescindint de la legalitat constitucional prèvia, concentra el poder en mans d'un directori integrat per militars, governa de forma absoluta i arbitrària i reprimeix qualsevol altra manifestació ideològica o partidista que considere contrària als principis i els valors del règim establert. El segon, el "govern constitucional", al·ludeix ací a una forma de govern que s'empara en un marc constitucional, amb separació de poders i drets i llibertats per als ciutadans. En concret, es refereix a la legalitat constitucional del 1876, recuperada per Berenguer el 1930.

Quart: D'una banda, obtindran 2,5 punts tots els i les alumnes que desenvolupen un aspecte del nucli temàtic utilitzant les fonts com a punt de partida. En aquest cas, han d'explicar les causes del colp d'estat el 1923, les diferents formes de govern que s'adopten entre 1923 i 1930 (directori militar, directori civil i govern del general Berenguer), com es reorganitza l'Estat i quines van ser les principals mesures preses pel règim dictatorial. Aquesta part de la resposta ha de contenir una al·lusió a la posició del monarca davant el colp. D'altra banda, obtindran 2 punts els i les qui comparen sintèticament les diferències i les similituds de la dictadura del general Miguel Primo de Rivera amb les del general Francisco Franco: manera d'accedir al poder, supressió de llibertats, política econòmica autàrquica, corporativisme, etc.

En aquesta última pregunta, la resposta és molt oberta i permet diversos raonaments correctes. Amb això, s'ha de valorar si l'alumnat sap refondre dades i idees procedents del procés d'aprenentatge de la matèria i els que procedeixen de l'anàlisi de les fonts facilitades. La qualificació final sobre 10 s'obindrà de sumar les quatre qualificacions citades. El corrector només pot exigir els coneixements previstos en els nuclis temàtics de la programació i els que proporcionen les fonts d'informació. No obstant això, si l'alumnat aporta coneixements no exigits i estan ben utilitzats en el context, se li han de valorar positivament per augmentar la qualificació obtinguda. Convé recordar que, encara que l'alumnat haja d'integrar en la composició del text els seus coneixements i la informació facilitada per les fonts, en aquesta prova no s'han de valorar solament els coneixements, per la qual cosa per establir la qualificació definitiva s'ha de valorar el conjunt de la composició.

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JUNY 2019	CONVOCATORIA: JUNIO 2019
Assignatura: HISTÒRIA D'ESPANYA	Asignatura: HISTORIA DE ESPAÑA

CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN

Primero: Obtendrán *1 punto* todos los alumnos y alumnas que describan convenientemente sus características. En ambos casos estamos ante fuentes primarias, públicas. La primera es de carácter jurídico y se trata de una ley electoral dictada durante la Restauración borbónica. La segunda es un texto periodístico publicado en el periódico *El Siglo Futuro*, de ideología conservadora y católico en el que alerta de los males que adolecía la política española de la época.

Segundo: Conseguirán *2,5 puntos* todos los alumnos y alumnas que sepan extraer las ideas principales de los textos y las sitúen en el proceso histórico correspondiente. El contenido de los textos puede resumirse de maneras diferentes e igualmente válidas. Estamos ante la primera ley electoral que se aprueba en desarrollo de la Constitución española de 1876. En ella se reconoce el sufragio censitario estableciendo requisitos de índole económica para poder ejercer el derecho al voto. El segundo explica de manera crítica los males que caracterizan el sistema político de la Restauración, con manipulaciones electorales organizadas y dirigidas desde las propias instituciones gubernamentales. Este texto se publica en una editorial de Cándido Nocedal, apenas dos años más tarde de que Gobierno de la época hubiera reconocido, mediante una nueva ley electoral, el sufragio universal en nuestro país. En ambos casos, se valorará muy positivamente que sepan situar estas fuentes en el contexto de la Restauración borbónica. También se valorará como correcto el enunciado de las ideas principales junto al bloque temático en el que se insertan los textos propuestos (Bloque temático 5: La Restauración y su crisis)

Tercero: Obtendrán *2 puntos* todos los alumnos y alumnas que definan los conceptos planteados de forma clara y sepan situarlos históricamente. El *sufragio censitario* o restringido es aquel en que se limita la composición del cuerpo electoral de manera que se excluye de la titularidad, y por ende del ejercicio, a determinados grupos o categorías de personas. Generalmente, se establecen exigencias de índole económica o capacidad para conceder esta facultad. El segundo, el caciquismo, sería el instrumento básico para la estabilidad del régimen de la Restauración y conlleva la manipulación electoral, basándose en la figura de los principales personajes de la política regional y provincial, los caciques. Éstos eran personajes que ocupaban una posición social importante y que contaban con un gran respaldo e influencia en sus demarcaciones regionales y provinciales. Generalmente, eran aristócratas y miembros de la alta sociedad.

Cuarto: Por un lado, obtendrán *2,5 puntos* todos los alumnos y alumnas que desarrollen un aspecto del núcleo temático utilizando las fuentes como punto de partida. En este caso, que expliquen las principales notas del periodo, a saber: Regreso al trono de la monarquía borbónica; estabilidad constitucional; turno y caciquismo. De otro lado, obtendrán *2 puntos*, quienes expliquen los rasgos principales de la política moderada (soberanía compartida, sufragio censitario, restricción de derechos y libertades, centralización) y las compare con los cambios introducidos con el triunfo de la Revolución Gloriosa de septiembre de 1868 (soberanía popular, sufragio universal, mayor reconocimiento de derechos y libertades, descentralización).

En esta última pregunta la respuesta es muy abierta y permite diversos razonamientos correctos. Con ello se valorará si el alumnado sabe refundir datos e ideas procedentes del proceso de aprendizaje de la materia y los que proceden del análisis de las fuentes facilitadas. La calificación final sobre 10 se obtendrá después de sumar las cuatro calificaciones citadas. El corrector sólo podrá exigir los conocimientos contemplados en los núcleos temáticos de la programación y los que proporcionen las fuentes de información. No obstante, si el alumnado aporta conocimientos no contemplados y están bien utilizados en el contexto, se le valorarán positivamente para aumentar la calificación obtenida. Conviene recordar que, aunque el alumnado deberá integrar en la composición del texto sus conocimientos y la información facilitada por las fuentes, en esta prueba no se valorarán solamente los conocimientos, por lo que para establecer la calificación definitiva se valorará el conjunto de la composición.

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JUNY 2019	CONVOCATORIA: JUNIO 2019
Assignatura: HISTÒRIA D'ESPANYA	Asignatura: HISTORIA DE ESPAÑA

CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN

Primero: Obtendrán 1 punto todos los alumnos y alumnas que describan convenientemente sus características. En este caso, las dos fuentes son primarias, públicas y de carácter político. La primera es el *Manifiesto al país y al ejército*, de Miguel Primo de Rivera, publicado en la Vanguardia el 13 de setiembre de 1923, constituyendo el primer paso en el golpe de Estado. La segunda es una entrevista a Alfonso XIII en Londres, concedida al Diario monárquico ABC y publicada el 5 de mayo de 1931.

Segundo: Conseguirán 2,5 puntos todos los alumnos y alumnas que sepan extraer las principales ideas de los textos y las sitúen en el proceso histórico correspondiente. El contenido de los dos textos puede resumirse de maneras diferentes e igualmente válidas. El primero lo constituyen varios fragmentos del Manifiesto de Primo de Rivera en el que expone las razones que le llevan a pronunciarse contra la legalidad constitucional: la crisis política desde el 98, la falta de moralidad de los políticos, los problemas sociales y laborales, la cuestión de Marruecos..., haciendo un llamamiento a todos los ciudadanos para que colaboren con el nuevo régimen que ve necesario implantar, constituyendo un Directorio militar. El segundo es un fragmento de la entrevista que Alfonso XIII, exiliado ya en Londres, concede al Diario monárquico por excelencia, el ABC. En ella trata de justificar su comportamiento, tanto a raíz de la proclamación de la II República, haciendo una clara defensa de sus derechos a la Corona para él y para su familia, como en relación al golpe de Estado de 1923 y a la formación del gobierno Berenguer en 1930. La suya fue siempre, viene a decir, una toma de posición que respondía a lo que la "opinión pública" demandaba, sacrificándose siempre por España. En ambos textos, se valorará muy positivamente que el alumnado sepa situar esas fuentes en el contexto sociopolítico de la Crisis del sistema de la Restauración; contexto que transcurre desde 1898, pasando por la "solución" dictatorial a dicha crisis, el fracaso de ésta y la proclamación de la II República. También se valorará que el alumno inserte la cuestión planteada en el Bloque temático correspondiente (Bloque temático 5: La Restauración y su crisis).

Tercero: Obtendrán 2 puntos todos los alumnos y alumnas que definan los conceptos planteados de forma clara y sepan situarlos históricamente. El primero, "Dictadura militar": en este caso define una forma de gobierno que, prescindiendo de la legalidad constitucional previa, concentra el poder en manos de un Directorio integrado por militares, gobierna de forma absoluta y arbitraria y reprime cualquier otra manifestación ideológica o partidista que considere contraria a los principios y valores del régimen establecido. El segundo, "Gobierno constitucional", alude aquí a una forma de gobierno que se ampara en un marco Constitucional, con separación de poderes y derechos y libertades para los ciudadanos. En concreto se refiere a la legalidad constitucional de 1876, recuperada por Berenguer en 1930.

Cuarto: Por un lado, obtendrán 2,5 puntos todos los alumnos y alumnas que desarrollen un aspecto del núcleo temático utilizando las fuentes como punto de partida. En este caso, han de explicar las causas del golpe de Estado en 1923, las diferentes formas de gobierno que se adoptan entre 1923 y 1930 (Directorio militar, Directorio Civil y Gobierno del general Berenguer), cómo se reorganiza el Estado y cuáles fueron las principales medidas tomadas por el régimen dictatorial. Esta parte de la respuesta debe contener una alusión a la posición del monarca ante el golpe. Por otro, obtendrán 2 puntos quienes comparen sintéticamente las diferencias y similitudes de la dictadura del general Miguel Primo de Rivera con las del general Francisco Franco: forma de acceder al poder, supresión de libertades, política económica autárquica, corporativismo, etc.

En esta última pregunta la respuesta es muy abierta y permite diversos razonamientos correctos. Con ello se valorará si el alumnado sabe refundir datos e ideas procedentes del proceso de aprendizaje de la materia y los que proceden del análisis de las fuentes facilitadas. La calificación final sobre 10 se obtendrá de sumar las cuatro calificaciones citadas. El corrector sólo podrá exigir los conocimientos contemplados en los núcleos temáticos de la programación y los que proporcionen las fuentes de información. No obstante, si el alumnado aporta conocimientos no contemplados y están bien utilizados en el contexto, se le valorarán positivamente para aumentar la calificación obtenida. Conviene recordar que, aunque el alumnado debe integrar en la composición del texto sus conocimientos y la información facilitada por las fuentes, en esta prueba no se valorarán solamente los conocimientos, por lo que para establecer la calificación definitiva se valorará el conjunto de la composición.